

circa hoc Dianam *Parte 6. Tract. 8. Resolut. 4.* ubi multa & opportuna. Et quando leges ciuiles contra immunitatem non sint. Et *Parte 7. Tract. 1. Resolut. 19. & seqq.*

AD TITVLVM IV.

Circa Caput IV.

Ubi de obligatione soluendi decimas, si Religiosorum prædia conducantur, nonnullis additis.

86 **N**on debent tenent præter citatos Thomas del Benè nuper adductus *Secl. 19.* & alij, quos adducit & sequitur Diana *Parte 10. Tract. 12. Resolut. 51.* & Leander *Parte 3. Tract. 6. Disput. 6. Questio 37.* quidquid ex Recentioribus contradicat Trulench in Decalogum *Tomo 1. Lib. 3. Cap. 3. Dub. 11. num. 4.* qui, utpotè Clericus secularis, Religionum priuilegia non videtur habuisse percepta, aut minus præ eadem expendisse. Quod de Barbofa ne dicam, qui *Lib. 3. de Iure Ecclesiastico Cap. 26. §. 3. num. 40.* idem tenet, tanti viri compellit auctoritas. Certè si iuxta nonnullas S. Rotæ Decisiones, quas affert, illius mens explicanda, nihil contra particularia priuilegia Assertio eiusdem importat, sed iuxta ius commune procedit, ita ipso probabiliter sentiente; cum tamen alij fecus sentiant, quoties non est merè personalis exceptio: quo pacto explicat *Cap. Lucet, de decimis* ut de personalibus tantum disponat: quamuis congruentior alia expositio sit iuxta tenorem concessionis, de qua ibidem; erat enim certis terminis alligata.

87 Cum ergo iuxta priuilegia iudicandum sit, & non iuxta iuris communis dispositionem: inde fit neque ex agris conductis à Religiosis generalè communicationem habentibus, decimas debent. In *Cap. Dilecti de decimis*, sic Alexander Tertius: *Mandamus quatenus de prædijs, quæ à laicis conductis in Parochijs suis, de quibus consueuerant decimas percipere, plenariè soluantur eisdem, vel cum ipsis amicabilem componatis.* Sic ille. Vbi notandum, quòd si ante conductionem non erant solitæ decimæ percipi, sed à Religiosis conductoribus excoli cœperunt agri, decimæ non debentur, quia id tenor expressus Decretalis insinuat. Item si dum à suis dominis colerentur, minores erant fructus, quam sint postea Religiosorum industria, decimæ habitæ proportionè pensionis prioris soluendæ sunt: neque plus illa verba designant: *Plenariè soluantur eisdem.* Quia Pontifex tantum vult enorme grauamen Monachorum S. Crucis remouere, qui apud eundem conuesti, eò quòd ex conductione Monachorum de Norbulo, qui priuilegium non decimandi habebant, sicut Monachi S. Crucis recipiendi illas, enormiter grauarentur. *Quoniam ydem Fratres ex hoc grauantur enormiter.* Quæ sunt illius verba. Atqui soluendo decimas, quas Paræciani soluerent, nullum illi grauamen patiuntur enorme, ad quos decimæ spectant: ergo ad solutionem prædictam solum tenentur. Et hoc quidem iuxta ius commune. Neque contra hoc facit communis Do-

ctorum sententia de obligatione decimandi ex fructibus per industriam auctis, ut videri potest apud Leandrum supra, *Disput. 7. Quest. 19. & 20.* nam de Religiosis alia est ratio, quia alia Pontificia dispositio.

88 Quia verò priuilegium extat non soluendi ex agris conductis à Religione D. Hieronymi, & per communicationem Religionibus alijs concessum, ut videri potest apud Auctores, quos adducit Diana *suprà Resolut. 50.* & alios apud Leandrum *Parte 3. Tract. 6. Disput. 6. Quest. 49.* eo stante aliter iudicandum, ut Auctores tenent apud eundem, qui cum illis & alijs censet, etiam non stante peculiari priuilegio, quod conductores exprimat, ab obligatione eximi, si priuilegium tale sit, ut exemptionem concedat ex prædijs, quæ Religiosi habent: nam quod conducitur, habetur. Id quod prius docuerat P. Azor *Tomo 1. Lib. 7. Cap. 26. Vers. Octauo queritur.* Apud Dianam mei vsus errat citatio, dum habet *Lib. 7. Quest. 6. §. 3.*

89 Habet autem Societas priuilegium huiusmodi, & cum expressionibus clausulis à Paulo Tertio concessum, confirmatum à Pio Quarto, & specialissimè à Gregorio Decimotertio roboratum cum derogatione Capituli Nuper, de decimis: iuxta quod eidem indultum, *ut de Domibus, & Collegijs, eorumque prædijs, hortis, & alijs locis eisdem socijs iuxta eorum viuendi institutum habere concessis &c. & alijs bonis quibuscumque per dictam Societatem, & illius Collegia possessis & obtentis, aliquam decimam etiam Papalem soluere &c. minime tenerentur.* Præterea. Eorum personas, fructus, redditus, & proventus, etiam bonorum Ecclesiasticorum, secularium, & Regularium quorumcumque illis pro tempore vitorum, aliasque res & bona quocumque, à quibus decimis etiam Papalibus, perpetuo liberauerit, & exemerit, scilicet Pius Quartus quibus nihil videtur dici clarius potuisse. Verba enim illa, *de locis iuxta eorum viuendi institutum habere concessis*, ad conductores possunt dubio procul extendi, cum haberi iuxta institutum queant. Possidentur etiam & obtinentur ad tempus, vnde & congruit illud, *Possessis, & obtentis.* Additur præterea *personas, fructus, proventus, & res ac bona hancumque*, esse omnino exempta. Quid ergo adhuc desideramus testes? Erunt qui obuiantur, & per sententiam inferiorum iudicum Religiosi ad soluendum adigentur. Quo euentu qualis esse sententiæ adeò verosimilis fructus possit, norunt qui in materijs istis vel mediocriter versati sunt. Quid inquam forum valeat interius, in quo iudex Deus, dum per illius Vicarium nihil contrarium imperatur.

90 Circa id quod de communicatione priuilegij Hieronymiani diximus, obiectio potest non leuis opponi ex Decisione Rotæ *Anno 1646.* apud Dianam *Parte 8.* firmantis Moniales non gaudere communicatione in odiosis, ut est exemptio in solutione decimarum, pro quo multos adducit. Vbi & quòd sine expressa derogatione *Cap. Nuper* procedit illa. Et de communicatione absolute inter Religiones loquendo, idem statuunt alia Rotæ Decisiones, quibuscum sentit Diana *Parte 10. Tract. 12. Resolut. 49.* alios pro eo referens, sicut etiam contra sentientes, Pro quo & in Additionibus adducit Bulla Pij

V. in

Circa Caput XIII.

S. I.

Vbi an inbonoratio Regij Auditoris sit crimen lese Maiestatis.

92 **Q**uòd non sit propriè tale probat Narbona in *Lib. 4. Recopilationis. Tit. 1. lege 20. Glossa 7. num. 100.* de quo & Noè in *Additionibus ad Titulum 20. num. 147.* & quòd neque illa iniuria, quæ in secundo gradu læsæ Maiestatis est, eam habeat qualitatem, quando non inferitur ratione officij, cum multis firmat Diana *Parte 6. Tract. 8. Resolut. 3.* de quo & Nos citato loco, & etiam *num. 140.*

Circa Caput XIV. num. 118.

Ubi de Academicis accipientibus præmium assistentiæ, cum vix assistant.

93 **Q**uæ ibi dicta comprobatur P. Mendus de *iure Academico Lib. 2. Quest. 25.* post hæc scripta visus: qui tamen non audeat damnare consuetudinem, cum tamen dicenda sit potiùs corruptela, non sine instantium offensione, aut vero etiam irrisione contingens.

Circa Caput XVII.

De temperandis pœnis erga Benemeritos, de quo *num. 154.*

94 **D**octrinam ibi propositam, ad crimina etiam, quæ ad Tribunal S. Inquisitionis spectant, extendendam, cum Baiardo & Farinacio tradit Magister Soula in *Aphorismis pro eodem Lib. 3. Cap. 36. num. 12.* quæ in Conquisitorum Indicorum posteris conuenienter poterit praticari.

Circa Caput XVIII. Pro dictis num. 171. & 172.

De iuramento cum æquiocatione: de quo *Titulo 6. Cap. 1.*

95 **A**git de illo P. Bardi in *Selectis Libro 1. Quest. 10.* in cuius fine *n. 11.* circa praxim est notanda doctrina, quam ex alijs proponit: id scilicet quod mente additur, debere cum externâ propositione congruum sensum habere; si enim incongruus sit, nihil præstat. Item, dum non occurrit speciale aliquid ad verificationem, posse in eo sensu proferri, qui vniuersaliter apprehenditur, & est possibilis: licet propter capacitatis defectum non sit obuius. Neque erit inconueniens admonere tales, ut iurent in eo sensu in quo admonens intèdit. Quibus addi potest, non solum pro rudibus hanc doctrinam succurrere, sed etiam pro alijs, quando

K k 2 subitò

V. in quâ & de alijs priuilegijs circa temporalia concessis idem decernitur, ut scilicet communicatio pro illis non fit, sed tantum pro spiritualibus. Ad quæ dici potest Decisiones Rotæ non tollere probabilitatem sententiæ contrariæ, vnde illæ quoad hoc non sunt communiter receptæ. Pro quo & faciunt quæ generalius loquentes habent Auctores, quorum varia pronuntiata congerit Angelus Bossius *Parte 1. Titulo 1. num. 581. & seqq.* & de non receptione testatur Diana. Quòd verò Bulla citata non obstat, ex eo suadet, quia Auctores post illam scribentes pro communicatione etiam in temporalibus militant, ut Ioannes à Cruce, Raphael à Turre, Ioannes Baptista Lezana, & Hieronymus Garcia apud eundem Dianam *Resolut. 49. citata.* quibus addendus Leander *citata Disput. 6. Quest. 34. & 46.* & fundamentum esse potest, vel quia non recepta, vel quia post eam Pontifices alij Religionum multarum priuilegia amplissimè confirmarunt, non adhiberâ prædictâ limitationem, vnde communicatio aliarum etiam ampliata. Quidquid autem de hoc sit, pro Societate nulla est difficultas circa priuilegium dictum, cum non per solam communicationem eidem comperat, sed per specialem & expressam concessionem.

Circa Caput VII.

Ubi an iudices laici in Episcoporum spolijs se intromittere possint.

91 **N**egat id P. Fagundez *Lib. 6. de Contrahib. Cap. 4. numer. 14. & seqq.* cuius resolutionem, neque breuem illam, ad verbum habet Diana *Parte 8. Tract. 5. Resolut. vltima.* nihil circa resolutionem de suo adiciens nisi approbationem, eò quòd consonet dictis ab ipso alibi, pro quo locum non citat specialem: sed habetur *Parte 4. Tract. 1. Resolut. 110.* vbi pro eo adducit Martham, Franciscum Marcum, & Augustinum Barbofam, sicut pro opposito Gutierrez, Cabedum, & Ceballos; quorum fundamentum solidum quidem esset, si Prælatorum Ecclesiæ circa hoc diligentia non extaret, neque posset Capitulo plene in hac parte confidit. Sic enim credibile est non futurum id Sedi Apostolicæ prorsus ingratum. Et quidem in multis ea fiducia non suppetit, vnde Titulus integer extat *Ut Sede vacante nihil immouetur.* Beneficia, quæ de iure patronatus non sunt, conferri prohibentur: dimissoriarum collatio intra annum, vltra quem non est visa vacatio proroganda, quod est proprium Indiarum Reuocatio licentiarum pro audiendis Confessionibus Regularibus concessarum, seu approbationibus. Quomodo etiam Sedes Apostolica non plene confidat, ostendunt ea, quæ habet Diana *Parte 8. Tract. 4. Resolut. 66.* circa dispensationes directas Vicariis generalibus, ut alia missa faciam. Est autem maxime viscosa spoliolorum substantia.